

гърей режисокетъ де неамъриле пѣтънтъ-
лѣи. Че съ факъ стрѣнѣл къ зп попор
ліпсіт де орї че енерѣіе, деспірат шї дп-
гронат дп фърѣделеці? Скъпѣторїѣл і се
ва фаче неапѣрат робїторїѣ, Прївїдї ла
ачеї ѳменї дп мїжлокѣл къмпѣлѣї, кът
аѣ арѣпкат впелтеле де лѣкрат шї ащеа-
птѣ къ гърїле къскате, ка съ віе корвії
че своарѣ пе деасѣпра лор шї съ ле а-
дѣкъ хрѣпъ де-а гата шї кълѣтѣрѣ шї віадѣ.

— Кънд зп попор аѣ ажѣнс а сімѣї
дп сіне десѣшѣрарѣа елементелор паѣіо-
пале, і се чере неапѣрат, ка съ шї къ-
дїѣче челе маї съпѣтоасе къноѣіѣче по-
літїче дп афарѣ шї дп лѣвѣтрѣ. Темеїѣл
полїтїчеї дїп лѣвѣтрѣ есте історїа паѣіо-
палѣ шї а патріеї; попорѣл че пѣшї къ-
ноаѣче історїа, есте ка зп прѣпк пѣскѣт
дїп пат пелеѣїѣт, каре пѣ къноаѣче пе
пѣрїпдїї съї шї се рѣшїнеазѣ де фїнда
са.. Попорѣл каре пѣ къноаѣче історїа
вечїпїлор съї, венїнд дп репорт шї дп
контакт къ алте наѣїї, рѣшѣне пѣрѣрѣа
ка зп пѣтѣрѣѣ, гѣрѣ къскате, дп перїкѣл
де а фї дпшелат шї деспоїат пе тот мї-
пѣтѣл. Ъп попор съпѣтос дела патѣрѣ
дпшї поате къдїга лївертатеа прїп вращѣл
съѣ; дар пѣ о ва пѣтеа пѣстра пічї зп
мїпѣт фѣрѣ спїрт полїтїк, аѣер, пѣтрѣп-
зеторїѣ, таре шї статорпїк.

— Орѣлор, вої лварѣдї кредїнда,
рѣпїрѣдї разѣтѣл че дѣ релеѣеа позїтївѣ
ачестор оаменї карїї крескѣрѣ шї віедѣїрѣ
фѣрѣ пічї о іпстїтѣдїе, іар дп локѣл въ-
пѣлѣї рѣпїт п'адї фост дп старе а ле да
зп разѣт кът де слаб ал фїлософїеї. Акѣ-
та пѣї маї щїдї дїнеа дп фрѣѣ; пѣ, пѣп-
трѣ-къ глоателе рѣмасѣрѣ фѣрѣ компас;
еле се арѣпкѣ де валѣрї, леѣїонѣл патїмі-

лор ле фрѣшѣнтѣ шї ле рѣпѣѣе; іар вої
карїї пѣртаѣї віпа ла тоатѣ ачѣастѣ пе-
порочїре къмплїтѣ, стрїгаѣї къ фѣдѣрїе
рѣтѣчѣоасѣ: „Блѣстѣмат попорѣл, влѣ-
стѣмат неамѣл дптрег.“ Де п'ар фївѣлѣстѣ-
мѣл де капѣл вострѣ. Патїмілор воастре
адї ертат, п'адї къпоскѣт декѣт десѣрѣѣ
шї кълкаре де леѣїї, шї акѣт глоателе
камѣ зп зрїпа воастрѣ; орѣїї зрѣеазѣ ор-
вїлор шї вор къѣеа къ тоѣїї дп поїанѣл
перїчѣнеї.

— Претѣтїденї креѣѣе пегїпѣ дп грѣѣ.
Недрептатеа дпшї афлѣ хрѣпѣ шї тімп
тѣпос дп орї каре дарѣ; дпсѣ зпеле дѣрї
съпт маї богате шї маї родїтоаре де пе-
дрептате.

— Дакѣ чеї марї пѣ съпт аша кът
ар треѣї съ фїе, чїне есте де віпѣ? Еї,
саѣ тѣрѣторїї, лїпгарїї?

— Пѣхарѣ шї месе маї пѣдїне ла
скопѣрї паѣіонале, пѣптрѣ-къ вісѣрїле рѣ-
сар дїп stomach! Непреѣет шї остенеалѣ
серїоасѣ. Е рѣѣ, дакѣ дара дптреагѣ
доарте кънд фѣлѣерѣ дп кап де поапте.
Пердеѣї тімп маї пѣдїп къ секѣтѣрїле, ка
деслегареа де шараде; авѣдї рѣѣдаре маї
дптіпсѣ дптрѣ десволтареа віпелѣї комѣп.
Чеѣа че адї фѣкѣт пѣптрѣ акѣт, пѣ зр-
теазѣ съ фолосїасѣ шї дп віїторїѣ. Есте
адеѣтѣр, къ віїторїѣл атѣрпѣ дела презент,
шї дакѣ ачѣста се афлѣ дп чел маї кът-
плїт перїкол, перспектїва дп віїторїѣ се
перде дїп окїї тѣтѣрор челор славі ла дп-
ѣер, іар оаменїї денїалї де шї пѣ щїѣ де-
спере пѣпѣ ла мїпѣтѣл дїп зрѣтѣ, еї дп-
съ перд къ атѣт маї мѣл дїп респекѣл
че авеаѣ кътрѣ оменїтеа дптреагѣ, дпшї
мѣшѣкъ вѣзеле шї дпшї фреакѣ тѣпїле.

Дечі верієдї аспра вїторїзлї, пндїдї'л фъръ а въ преа теме де ел.

„Статъл каре пв пайнтъ, дъ лндъръпт!“ Аша зїсесе зп реце маре. Цїнедї ачеста дп окї. Прїченедї гласъл тїмпвлї, жпозащедї къ вої дпшї-въ сьптедї тїмпвл, шї къ тїмпвл пв се пзпе къларе ве спателе рачїлор, чї ел пайнтъ пе арїпеле вьптълї.

Сьпт понаръ дїо маре порочїре преа пвдїне, а кърор чеа дїп тье шї чеа маї ацеръ трьсъръ карактерїстїкъ есте мїнчзна. Ферїдївъ де конверсація лор ка де флакьра вьптът, пентръ-къ маї кърнд саъ маї тьрзїв въ ва арде неапьрат шї арсвра поате фї де моарте. Бьгадї де сеапъ, къ мїнчзна е скрїсъ дп трьсврїле фегеї челор маї тьлдї. Еї вотеазъ мїнчзна къ пзме де полїтїкъ; дар сь пв въ амьдїдї. Полїтїка пв поате фї, декът дпдел-пчбнеа (prudencia) зпїтъ къ дрептатеа.

ЛИТЕРАТЪРЪ СТРЪИНЪ ПЕНТРЪ РОМЪНІ.

Ам възът маї дьбнзї зп Атлас маре шї пв маї векїв декът дела а. 1822, дптръ каре о парте а Macedonieї ера дпсемпнатъ къ „Unbekannt,“ токма кзм се дпсеампъ астзї дешертеле дп мїжлокъл Афрїчеї шї дїпвтврїле челе кзмплїте шї цероасе але Сїверїеї, знде пе 150 мїлърї шї маї тьлт п'аъ пьтът стрьвате нїмїнї пьлъ дп зїоа де астзї; — їар къпїтала дерїї ромънецї ера скрїсъ къ лїтере марї Tergovist шї Бькзрїдїї скрїс ка орї каре сат; — алте ораше шї локьрї дп ачесте треї прїндїпате ера атът де скїмосїт тїпъ-

рїте, дакът ла зпеле тревїїаї сь стаї шї сь гьчещї каш че аъ воїт а дпсемпа къ ачел голомоц де лїтере ачел маре цеограф дела а. 1822, пе кънд дпкъ Тьрчїа пв ера кзпоскьтъ тоатъ, їар пої пе аїчї трактадї чел пвдїн ка шї пекзпоскьдї.

Мьлдъшїтъ пощелор шї кълъторїлор, къ астзї е алтфелїв; дїп ап дп ап маї vedem ivindъсе кьте о карте дп лїмба франдезъ саъ цертмапъ, каре дакъ пв фолосеще маї тьлт, чел пвдїн спъне Европї къ дерїле поастре зак ап der äussersten Gränze der europäischen Cultur, прїп зр-маре къ Асїа пв се дпчене токма къ пої, чї чеваш маї депьртїпор декът знде зьчет пої (немдїї зїк дерїлор къ зак, пьмаї де п'ар дпделече шї пе оамепї ка зькьторї). Стрїнїї къ дескрїерї де ачелеа рьшїнеазъ кїар шї пе аї пощрїї, пе карїї кънд стаъ сь кълъторїаскъ спре апвс дї азї вестїндъдї къ дестълъ компльчере, къ еї „мерг дп Европа,“ ка шї кзм Европа с'ар дпчене пьмаї ла Дьпъре, саъ пьмаї ла Бьчечї, орї ла Пїон, шї пв маї вьртос ла Боспор шї ла Dardanelе, ла Агїна шї ла Цанте.

Не їнтересеазъ Домпїлор а траце къ зрекеа дп тоате пьрдїле шї а аскьлта къ дпкордъчзпе ла тоате гласврїле стрїнїлор, каре се рїдїкъ, пентръ пої, деспре пої, саъ аспра поастръ. Ної шї пьлъ ачї ам пьндїт ла асеменеа гласврї, їар пе вїиторїв вом дпгрїжї дпкъ шї маї тьлт; рьгьт дпсъ пе тоцї вьрвадїї пощрїї карїї се къпрїнд вькьрошї къ о лектъръ маї серїоасъ шї маї богатъ шї маї вьртос пе чеї карїї се афлъ къ лькзїндеде апроапе де лїврарїї шї вївлїотечї пе ла четьдї шї ораше, ка сь вїневоїаскъ а пе ста дп а-

жсторѣ шї чеа че не ар скъпи нѡѣ дїн vedere — каре се поате днтѣмпла фоарте зшор — съ пѣшї предеге а скоате Dărnearor ла лѣмїнѣ фѣкнд де шїре шї алтора дїн пѣвлїкѣл чїтїторѣ.

Das Ausland, ренѣмїтѣл жѣрнал че е се дн Stuttgart ла J. G. Cotta днтре арїколії сѣї чеї маї марї дїн Октомврие 1845 кѣпрїнде шї не ачедїа: Die Goldwaschereien bei Verespatak. — Erinnerungen an Ungarn und Siebenbürgen. — Die Grundherren in Ungarn. — Die Magyaren in der Moldau. — Das walachische Sprachgebiet.

Ла пої маї чїркѣлеазѣ о карте а Длѣї А де Герандо тїтѣлатѣ „Трансїлванїа шї лѣкѣиторїї сѣї“ скрїсѣ франгозеде дн дѡѣ томѣрї марї, традѣсѣ шї дн немдеге шї тїпѣрїтѣ дн Лаїндїг ла К. В. Bock 1845.

— D. Герандо лѣкѣеде де кѣдїва ані дн patria поастрѣ, знде с'аѣ шї дѡсѣрат лѣѣнд невасть не фїїа графѣлї Емерїк Телекі. Чїтїдї картаа, дар чїтїндѣо сѣ пѣ пердедї дїн vedere картаа енглезѣлї Page. — D. Герандо дн ал 13. кап скрїе пѣмаї деспре ромѣнї, їар дн ал опѣглеа кап аре тѣлте деспре Блаж шї деспре сїмпатїїле ромѣнїлор. — Картаа тїтѣлатѣ Walachische Mährchen пѣ лїпсїм а о рекомѣнда шї а треїа оарѣ.

— Афарѣ де кѣрѣїле шї де арїколії че се днтїтѣлѣ deadрептѣл дїн патрїїле поастрѣ, маї сѣлг шї алтеле дн каре пої сѣлгѣм атїншї с'аѣ адѣшї дн дїскѣрс пѣмаї пїезїш, с'аѣ пѣмаї ка прїн треакѣт, дар тотѣш не поате їнтереса. С'аѣ вѣгат де сеаѣтѣ, кѣ де кѣдїва ані днкоаче Езропа апѣсанѣ ш'аѣ алес дїнтре попоарѣле дїн Езропа рѣсѣрїтеаѣл а се одѣпа маї дѡадїнсѣл кѣ Гречїа шї кѣ Сервїа декѣт кѣ

прїндїпателе поастрѣ, шї тї се паре, кѣ дїн темейрї преа фїрещї. Аша днтре алте тѣлте маї де кѣрѣнд чїтїм о карте тїтѣлатѣ „Сервїа, репортѣрїле сале езропене шї кавса орїенталѣ“ де Л. Сафранїк Бісѣрзоповскї ешїтѣ франгозеде ла Парїс шї немдеге дн Лаїндїг. Дн а чеаста поате афла шї молдаво-ромѣнѣл нїде лекѣїї серїоасе. Дн кѣрѣїле че се скрїѣ деспре Рѣсїа шї де Тѣрчїа днкѣ се афлѣ тѣлѣтѣ дѡвѣдетѣрѣ пентрѣ пої; пѣмаї дакѣ чїтїторѣл ва фаче ка алвїна, їар пѣ ка пайнїпѣл. Аша есте картаа лѣї Rudolphi, днтрѣ кареа дескрїе есперїїнда са фѣкѣтѣ дн тїмп де ані 30 ла порд; аша алта тїпѣрїтѣ дн Braunschweig ла G. Westermann дн треї томѣрї не а. 1846.

G. B.

Literele corespundietorie firei limbei rumanesci, si in que-va.

(Днкеїере.)

Ачеста е естрасѣл чел есїндїал дїн ортогрѣфїа теолоѣлор рѣтѣлнї дїн копвїкт, каре еѣ (фѣрѣ де а шїї содїї меї че-ва деспре ачееа) ам грѣвїт а-лѣ днфѣдїша пѣвлїкѣлї рѣтѣлнї спре жѣдекаре, кѣ ачел рѣгѣтѣлѣт, ка чел че ва пѣтрѣнде лѣкѣрѣл маї афѣнд декѣт пої сѣ вїневоаскѣ а не дндрепта, пїнтрѣ каре лѣкѣрѣ чеа маї фербїнте шї маї сїпчерѣ тѣлѣдѣмїтѣ ва авѣ дїн парте-не, днсѣ де одатѣ спѣнем верде кѣ зпѣїа, каре с'ар апѣка пѣмаї сѣ стрїче фѣрѣ де а сѡѣе че-ва маї вѣл, пѣї ром рѣспѣнде. — Ної дн лѣкѣрїле поастрѣ преа вѣкѣрошї не-ам фї апѣ-

кат де алт че-ва; дусъ къ че літере съ скріѣм, ші че ортогрѣѣѣ съ лѣвѣм? доаръ къ чіріліче? фереаскъ-не Dѣмнезеѣ маі мѣлт! — Къ літере лѣтине с'аѣ про пѣс маі мѣлте ортогрѣѣѣ къ семне ші (прекъм шіім) пѣмаі зна фѣръ семне; поі ле-ам комбінат тоате ші ам порпѣт пре міжлок, адекъ ам пѣс регъле піптрѣ со- пѣл літерелор, знде не-аѣ ажѣтат, ва не-аѣ повѣдѣѣт (маі віне зікѣнд) „Tentamen Criticum“ de D. Laureani, пре каре дѣкъ ші дѣ грѣматікѣ л'ам зрмат дѣ кът ам а- флат къ кале; — еаръ знде п'аѣ ажѣнс ре- гълеле зніверсале ам дѣтревѣндат семне, дѣсъ аше де пѣдіне кът п'аре че се дѣ- фрікоша неміне де дѣнселе; — пѣ се мі- ре тотѣші чіне-ва къ поі зрмѣнд пре D. Laureani аше де таре не-ам депѣртат де сістема дѣнсѣлѣ, къчі, ватѣр къ сѣптем болвіпші, къ о карте каре съ лѣмінезе аше лімба маі къ самъ дѣ прівінда жѣ- декѣреі къвінгелор оаре рѣмѣлещі сѣлт сеаѣ стрейне, ші съ айѣ атѣта преѣ дѣ прівінда критічеі, ка Tentamen Criticum пѣ се афлѣ, ва печі поі дѣкъ п'ам фі пѣтѣт ажѣпче ла неміка фѣръ дѣнсѣл, ші піптрѣ ачѣеа-л ші естімѣм ка пре зп дѣдрептаріѣ дѣ пѣзвѣнделе поастрѣ челе літераріе; то- тѣші парте къдетареа лімбеі маі де апроа- не каре не ареатъ къ пѣ пѣтем фі дѣ тот локѣл фѣръ семне, парте пр'пчпзіла (каре поі къдетѣм къ е вѣл) ка че пѣ се леѣе (четѣеѣ) съ пѣ се скріѣ чі съ се скріѣ кът се леѣе, пѣ не сѣферіръ а-лѣ зрмѣ дѣн фір дѣ пѣр; — епоі аналодіа дѣкъ пѣ поа- те поѣті ка поі дѣн лімба поастрѣ съ фа- чѣм лімѣв лѣтінѣ, прекъм лѣтинеѣе е: „multitudo“ рѣмѣнеѣе: „multitudo“, аше дѣръ пѣ vom скріе: „multitudine“, къчі ар

фі лѣтинеѣе, чі „multitudo“ къ аше съ вор- веѣе рѣмѣнеѣе де тоді дела чѣл маі лі- терат пѣлѣ ла чѣл каре пѣ кълоаѣе а, b, c. Лімба рѣмѣнѣскъ арѣ дѣсѣшіріле сале ка ші чѣа лѣтінѣ, карі пѣ се пот вѣтѣма фѣ- рѣ де о таре ераре (грѣшалѣ) — анало- діе пѣ пѣтем претінде знде пѣ е, еаръ зп- де е пѣ се къвіне а-і да маі мѣлт дрепѣ декѣт арѣ. — Нѣ къдетѣ чінева тотѣші къ деакъ ва четі регълеле ортографіче ва пѣ- тѣ скріѣ віне адекъ фѣръ ерорі, къчі ор- тогрѣѣѣ стѣ дѣ знеле прівінде дѣ легѣ- тѣрѣ къ регълеле грѣмѣтїкале аше кът знеле регъле трѣвѣе съ ле мѣтѣм пѣмаі піптрѣ ортогрѣѣѣ (вѣзі конѣжгареа а дѣ дѣ грѣматікѣ). Чіне пѣ не креде, четѣа- скъ десіконѣл де П. Maior, ші ва афла: а petrunde, petrundătoriu, а respunde, re- spunsătoriu, а sede, sedătoriu, а vede, vedă- toriu. еатѣ патѣр къвінте карі тоате сѣлт формате дѣпѣ ачѣеа-ші регълѣ ші тотѣші фіѣ-каре дѣтр'алѣ фѣарѣмъ скріе; поі шіім къ сѣвѣтѣпѣвеле дѣ торіѣ = toriu, се фор- меазѣ дела модѣл не азміторіѣ (infiniti- vus) дѣпѣ регъле статорпіче ші піптрѣ а- чѣеа ле скріем: petrundătoriu, respundă- toriu, sedătoriu, vedătoriu; дѣчі пре лѣп- гѣ ортогрѣѣѣ се поѣтеѣе съ дѣвѣе о- тѣл ші грѣматїка де вѣеѣе а скріе фѣръ ерорі. — Дѣстѣл къ поі не-ам стрѣдѣѣт а пѣне піптрѣ лімба рѣмѣнеаскъ ортогрѣѣѣ каре о поѣтеѣе фірѣа лімбеі къ літере лѣ- тине піптрѣ къ і корѣспѣнд, дѣсъ пѣ къ чі- ріліче піптрѣ къ і сѣлт конѣраріе, ші піп- трѣ ачѣеа пѣ се пѣтѣск віне „поткоанѣ“ (прекъм вѣреаѣ зп'), чі „фѣарѣ“ къ карі е легатѣ лімба поастрѣ, ка ші фѣкъторіі де рѣле; чіне пѣ се ва тіра къдетѣнд: че дѣог тѣмѣ аѣ трѣвѣѣт се сѣѣере пѣвіно-

вата-не лимба дн фхаръме de Чиріа фърбіте ші тотъші съ се аф.ле дн днпрецімеа дн каре о vedem?! Аъ трекут тѣмъ чирілічелор, акъм ле дѣм дрѣмъ съ нѣ не маі факъ днвълъеалъ, ноі дѣпъ дѣнселме нѣ вом плѣнце, плѣнгъ ачеі-а кърора ле сѣпт маі плѣкѣте преждѣдеде декут адевъръ ші паціа; маі мѣлт нѣ ле цінем дн арѣндѣ пінтрѣ къ не темет къ вом фаче банкрот. — Днпрецърбіме, дн карі не афлѣт, не ареатъ, ші веакъ дн каре трѣім не стрігъ не дчетат къ аъ сосіт міпѣтѣ ка съ не ліберъм лімба дн кѣтінеме (ландѣрбіме) дн карі с'аъ афлат пѣн' акъм; акъм е тѣмъ дн каре дн Европа нѣмаі ачеа пѣчѣне трѣеще дн адевър а кѣреі пепт пѣціонѣлітатеа-лѣ іпїмеазъ, і днсъ-флѣ віеадъ ші дндето спре лѣкраре, еаръ ачеа, а-лѣ кѣреі пепт нѣ е днкъліт de фокъ пѣціонѣлітѣдеі, траѣе de моарте, днсъ нѣ de моарте пѣтѣралъ, чі е аменіпдатъ пре тот міпѣтѣ че мерѣе а фі днпїцітъ de пѣчѣніме къ карі е днкъпѣтратъ, ші ачеаста е моартеа чеа кѣмпліт ші рѣнілітоаріъ; днсъ фъръ de лімбъ кѣм съ поате кѣцѣта пѣціонѣлітате? воъ пі се паре къ прїп неміка нѣ е аше мѣлт кондіціонатъ ка прїп лімбъ, жѣдече чеі че кѣпоск лѣкрѣл маі віне пі не дндрептезе de кѣтва ноі ам рѣтѣчіт.*)

Rumne.

*) Глаза скрїсь къ літере латїне ка съ фїе спре есетпѣл нѣ се поате тіпѣрї дн ачеастъ фїе, дн прїчінѣ къ тіпографїеі ліссекъ знеле літере сетпате црекут се чер дѣпъ ачеастъ ортографїе.

Ped.

НАПОЛЕОН ШІ КАНОВА.

(Новелъ історїкъ.)

Днпѣратѣл Наполеон дн авъ 1810 а кіемат ла Парїс не Канова фамтосѣа статѣарїс італїан. Дн 12. Октомвріе маршалъ Дїврок фѣкъ шїре днпѣратѣлѣ деспре сосїреа артїстѣлѣ. Наполеон токма дежѣпа къ днпѣрѣтеаса. Дѣпъ челеа дїптеі компліменте Канова а мѣлѣтміт днпѣратѣлѣ къ дн интересѣл жѣтре артеа фрѣтосѣ ла кіемат ла Парїс. Канова с'а декларат къ ар фї гата спре а 'мплїні de грав порѣпчїме днпѣратѣлѣ, ка дѣпъ ачеа съ се поатъ ре'нторче ла Рома пентрѣ коптїнѣареа лѣкрѣрілор сале. „E vine, dar Парїсѣл е капїталїеа, — зісе днпѣратѣл — ші Да аї фаче віне дак' аї рѣмѣнеа аїчі.“

„Сїре Маїестатеа вострѣ аведї пѣтере авѣпра віедеі меле, днсъ de 'і плаче днпѣратѣлѣ сервіреа меа, апа ва трѣвї съ'мі ласъ а тѣ ре'нторче ла Рома дѣпъ че ам гѣтат лѣкрѣріле пентрѣ каре ам венїт аїчі. Міе мі с'а спѣс, къ ті ар трѣвї се скоеск статѣа днпѣрѣтесеі; — еѣ воїз се днфѣдошезъ не Маїестатеа Са дѣпъ моделѣ Конкордіеі.“

Днпѣратѣл зімѣ ші коптїнѣ маі доколо: „Аїчі е чептрѣл. Аїчі сѣпт тоте лѣкрѣріле маі алесе а лѣмеі челеі велї, нѣмаі Ерѣкле дела Фарнес маі ліссеще днкъ, днсъ дн вом авеа.“

„Се ласъ Маїестатеа вострѣ чел пѣрїп шї Італїеі чеа,“ рѣспѣнсе артїстѣл, „асте монѣмінте велї фак о колекцізне днпреагъ къ алте пенѣтѣрате каре нѣ се пот депѣрта нічі дн Рома нічі дн Неапол.“

„Італїеа дншї пѣге рекѣдїга перѣрїле ачестеа прїп сѣпѣтѣрї. Нѣмаі декут воїз

се дичеи дн Рома асфеліѣ де съпътѣри. Спънемі Дта датаѣ Папа вапі тѣлді спре скопѣл ачеста?“

Капова а ръспънс, кѣмкѣ Папа пѣ е преа дпавѣт, дпсѣ прпн пемърцініта іѣвіре кѣтре артеа фрѣтѣсѣ ші прпн а саме орѣадвіелі дпделенте с'а дпфпндат вп тѣзев поѣ.

„Спъне'мі Дта, дат-аѣ фаміліеа Боргесѣ тѣлте сѣменепетрѣ асеменеа черкѣри?“

„А дат вѣшай о сѣтѣ де мпжлок; прпндѣл с'а дппревнат кѣ алціі ші асфеліѣ ле фѣкѣрѣ съпътѣрпме, ші дела соціі сѣі а кѣмпѣрат кѣ вапі партеа че се кѣвініа лор.“ Капова вреа се арате, кѣмкѣ попорѣл roman аре дрепт кѣтре монѣмпнтеле афлате дп пѣптечеле четѣдеі етерне — варе монѣмпнтѣ сѣлт але попорѣлї пропрпетате легатѣ де пѣтѣнт, пе варае пѣ о потѣ впнде пічі фамілііме де фрѣнте, ва пічі домпнторѣл — кѣмкѣ ередптатеа рѣтасѣ де стрѣвѣнпй векі пѣ се пѣте дпстрѣіпа де кѣтре попор.

„Шіі Дта — зпсе Наполеон — кѣмкѣ еѣ ам плѣтпт 14 мпліоне петрѣ статѣеле боргесе? Кѣт кпелтѣіе Папа пе артеа фрѣтѣсѣ? кпелтѣіе 100,000 талере romane?“

„Атѣта пѣ, — зпсе Капова — кѣчі п'аре де внде се пѣтере атѣта.“

„Аша дар ші кѣ вапі пѣдїні се потѣ ажпце ресѣлтате тарї?“

„Фѣрѣ 'пдоіалѣ, Спѣ!“

Дѣпѣ ачееа дпчепѣрѣ а ворѣі деспре статѣа чеа таре а дппѣратѣлї. Лѣі Наполеон дп пѣреа рѣѣ, кѣ статѣа дп е де тот гоалѣ.

„Спѣ!“ зпсе артпстѣл таре, „пічі Дѣтпезеѣ п'ар продѣче чева фрѣтѣсѣ дакѣ ар дпфѣдїша пе Мапестатеа вѣстрѣ дп вестмпнтѣ стрпнтѣ ші 'п кѣлѣлї франдозеціі.

Ної ка орї каре арте фрѣтѣсѣ авем о лпмѣ вѣ пропрпѣ дпѣлдатѣ. Лпмѣва статѣарпѣлѣ е пѣдптатеа (голпчѣнеа), пе кареа артеа пѣстрѣ о дпѣбракѣ кѣте одатѣ.“

„Дар петрѣ че Дта п'аї фѣкѣт десѣврѣкатѣ ші тапіпа статѣѣ кѣлѣреаѣ? — „Статѣа ачѣаста аре де а се дпфѣдїша дп вестмпнтѣ еропче; пѣ пѣте фп десѣврѣкатѣ, кѣчі ачѣаста аратѣ пе Мапестатеа вѣстрѣ кѣларе ва пе ѣепералѣл оастѣі дптрепї. Асфеліѣ аѣ фѣкѣт чеї векі ші асфеліѣ жѣдекѣ ші чеї пої. Реціі чеї векі франдозеціі, ші 'п Віена Іоспф ал II. тоді сѣлт дпфѣдїшадї кѣларе.“ — Помеппреа деспре реціі чеї векі франдозеціі ші деспре Іоспф II. апѣс зпмѣтѣл тѣлѣтпреї пе вѣзеле дппѣратѣлї. „Дта аї вѣзѣт статѣа де бронз а таршалѣл Десапх (Decé), лѣкрѣл ачѣаста мп се паре кѣ е рѣѣ кѣ ачѣл врѣѣ рідпкол.“ Капова дпчепѣ а деслѣшп мотпвеле артпстѣлї франдез, чп дппѣратѣл пѣд лѣсѣ сѣшп гате ворѣа ші л'а дптреват кѣ іѣдеалѣ: „Воїѣ сѣ'мі вершп статѣа тѣа дп тѣрпшеа кѣт тѣ афлѣ?“

„Спѣ! еціі вѣрсат.“

Наполеон фѣкѣ о мпшкарѣ че арѣта тѣлѣтпре, ші коптпнѣл:

„Еѣ воїѣ кѣлѣторп ла Рома.“

„Дара ачѣаста терпѣтѣ де а фп черѣатѣ де Мапестатеа воастрѣ. Капїтолїл, форѣл лѣі Трапан, платѣеа сѣлтѣ, колоапеле, аркѣрпме, апѣдѣктеле, чпрчїі, асте дѣлме історпче, ведегеа ачѣестор рѣтѣшпде а глорпїї romane вор дпкѣлзп імаціпадїеа Мапестѣдїі воастрѣ.“

„Сѣлт дѣрѣтѣ тѣте ачѣестѣа мпнѣі? romanї ераѣ домпнторпї лѣтѣі.“

„Ох! ачѣестѣа пѣ сѣлт пѣтѣі лѣзрѣреа пѣтерпчїеї. — Ачѣестѣа сѣлт лѣкрѣреа спї-

рѣтълѣ италян шѣ а ѣзвирѣ, пе каре'ла вем спре лѣкрѣрѣле челеа маѣ. Се vedeгѣ пѣтаѣ Сѣре, че аѣ фѣкѣт локѣиторѣѣ Флорендеѣ дѣтрѣшн стат аша мѣк, саѣ че аѣ zidit венецианѣѣ шѣ 'н лавѣне? Флорендианѣѣ аѣ пѣс пе тот пѣнтѣл де лѣпѣ зп се, шѣ астфелѣз с'а zidit мареа лор вѣсерѣкѣ кареа пе пѣне дѣн мѣраре. О астфелѣз де тѣсѣрѣ а фост дѣстѣл спре а zidit о астфелѣз де вѣсерѣкѣ, ла акѣреѣ zidire маѣ пѣ с'ар апѣка пѣчѣ мѣлѣдѣ дѣн потентадѣѣ де акѣт. Порѣдѣле капелеѣ Сѣнтѣлѣѣ Иоан л'аѣ фѣкѣт Цѣлбертѣ пентрѣ 40,000 цекѣне, акѣт ар кѣста вр'о кѣтева мѣлиоане де франчѣ. Бѣгадѣ М. вѣстрѣ де сеатѣ, кѣт ера де стрѣдалнѣчѣ Флорендианѣѣ? Дар пе лѣпгѣ ачееа ера шѣ тѣрѣнимѣшѣ. Шѣ Венецианѣѣ спре че скопѣрѣ повѣле шѣ аѣ дѣтрѣвѣнѣдѣт тесаѣреле, пе каре лѣа грѣтѣдѣт ла дѣпшѣ пѣгѣдеторѣеа рѣсѣрѣтеалѣ?

Капова дѣпѣ дѣкѣрѣвл ачеста пе кѣтева зѣле с'а дѣспѣрдѣт де дѣмпѣратѣл. Артѣстѣл вѣзѣсе, кѣтѣ импѣрѣеѣ 'аѣ фѣкѣт кѣвѣителе асѣпра домпѣиторѣвлѣ де атѣнчѣ а Италиѣѣ.

Капова с'а апѣкат се дѣкѣпѣеѣе лѣнеаментеле дѣмпѣрѣтесеѣ. Наполеон ѣар ера де фадѣ. Сѣ'тѣ спѣз сѣѣоре Капова дѣтрѣвѣ дѣмпѣратѣл пе артѣстѣл Италиѣѣ, — че аер есте дѣн Рома? Фост-аѣ ачела рѣѣ шѣ пѣсѣпѣтѣс дѣкѣ шѣ 'н тѣмпѣрѣле веѣѣ!“

„Аша мѣ се пारे; чел пѣдѣн аша се vede дѣн истѣрѣѣле тѣмпѣлѣѣ веѣѣ. Чѣѣ веѣѣ аѣеаѣ грѣже маре де пѣдѣлѣ, пе каре еѣ ле дѣнеа сѣпте, шѣ дѣпѣ ачееа с'аѣ ашезат мѣлѣдѣме маре дѣн четате шѣ 'нѣрѣрѣл еѣ. Дѣтѣ адѣк ампѣте к'ам чѣтѣт дѣн Тачѣтѣ, кѣчѣ кѣнд а сосѣт оастѣа лѣѣ Вѣтелѣз, с'аѣ

волпѣвѣт мѣлѣдѣ, кѣчѣ аѣ dormit пе Ватѣкан сѣвт черѣл лѣбер.

Дѣмпѣратѣл а трас клоподелѣл, дѣтѣндѣ сѣѣ адѣкѣ пе Тачѣт, дар пѣчѣ ел, пѣчѣ артѣстѣл, каре ера кѣспѣнс кѣ лѣбрѣл, пѣ аѣла локѣл чѣтат.*) Капова ера вѣрѣват фѣрте кѣлтѣват, дѣвѣдѣт шѣ аѣеа ѣнѣ тѣ deskicѣ; дѣпѣсѣл п'а чѣтат кѣ грѣшалѣ локѣл дѣн истѣрѣкѣл roman. Дѣпѣсѣ акѣт ера ворѣва дѣспре ѣсте шѣ дѣмпѣратѣл се аѣла пе кѣтпѣл сѣѣ шѣ а шѣ арѣтат а сале еспѣрѣѣндѣ темеѣнѣче: „Шѣ пѣпѣ че ам аѣла локѣл чѣтат дѣн Тачѣт, спѣзѣ кѣткѣ пѣрѣн волпѣвѣреа солдаѣлор пѣ ѣ доведѣт дѣкѣ пѣмѣк. О ѣсте дѣсѣ де сѣвт о кѣлѣтѣ сѣвт алта дѣн апѣл зптеѣс се волпѣвѣеде, дар дѣн чел вѣитор ѣ се рѣѣтѣрѣче сѣпѣтатеа.“

„Roma de altmѣнтрѣлеа — zice Капова — аре алте дѣрѣрѣ. Капѣталеа ачѣеста ѣ дѣшартѣ дѣкѣнд с'а дѣпѣрѣтат Папа. Фѣрѣ пѣтѣреа Маѣестѣѣдеѣ вѣостре, Сѣре, дѣара пѣ поѣе ста. Шѣ а пѣрѣвт капѣл, патрѣзѣчѣ де карѣналі, пе мѣнѣстрѣѣ стрѣѣнѣ, пе маѣ мѣлѣдѣ ка 200 де преѣдѣ фрѣнташѣшѣ пѣлѣтѣратѣ пѣрсѣне еклѣсѣастѣче. Креѣде еарѣѣ пе платѣеле Romeѣ. Маѣестатеа вѣострѣ дѣтѣ ведѣ ерта мѣе се ворѣвѣск дѣскѣ: тѣ рог, Сѣре, се даѣ ажѣторѣѣ дѣн астѣ пѣпорѣчѣре. Аврѣл одатѣ кѣрѣдеа дѣн Рома, акѣт пѣ ѣ маѣ мѣлт тѣмпѣ фѣрѣче асѣпра еѣ.“

„Дѣн тѣмпѣрѣле маѣ дѣн зрѣтѣ аврѣл ачѣеста пѣ ера мѣлт; сѣдѣдѣ вѣтѣвѣк шѣ ва адѣче профѣт маѣ мѣлт.“

„Маѣ пѣмѣк; а черкат Лѣвѣиан фрателе Маѣестѣѣдеѣ вѣостре. Тѣте лѣпѣсѣк дѣн Рома, даѣк пѣ ѣ аѣоло прѣтеѣкѣѣеа шѣ патрѣдѣнѣл Маѣестѣѣдеѣ вѣостре.“ (Ва зрѣма.)

*) Капова аѣлѣ аѣасѣ локѣл чѣтат шѣ 'л trimi-ce ла дѣмпѣратѣл; ачѣла есте: „Ne salutis quidem cura; infansibus Vaticani locis magna pars tetendit, unde crebrae in vulgus mortes.“ Hist. II. 93.